Ч. 104 (13.052). Львів, субота 14. травня 1932. Poсztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: в Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ЗАКАРПАТСЬКІ ТРУДНОЩІ.

(Кореспонденція з Праги).

„Всьо абстаїт благапалучна" (все йде гаразд) — ця формула російських губернаторів віджила в своїй ідеальній формі на українськім Закарпатті під владою відпоручника чеської аграрницької партії віце-губернатора Розсипала. Вже від осени приходили тривожні звістки з Закарпаття до Праги. Перший голосно вдарив на тривогу єдиний свідомий українець — посол з Закарпаття Ю. Гуснай у чехословацькому парламенті. У своїх промовах посол Гуснай бичував злочинну байдужість аграрницької адміністрації на Закарпатті, яка замовчує **голод**, що охопив більшість української закарпатської людности. Але протести й промови не помогли нічого. З Закарпаття чути було висловлене чесько-москвофільським язичієм запевнення пана Розсипала, що „всьо абстаїт благапалучна", і що на українськім Закарпатті безробітних немає!

Але урядове „благополучіє" — це одно, а живе життя йде своїм шляхом. Почали голодні люди хвилюватися, почали петиції писати, протестувати, до Праги делеґації й „ходаків" посилати. Булоб дивно, колиб у таких обставинах не виявили себе своєю звичайною тактикою комуністи. Вони вважали нижчим своєї „революційної гідности" звернутися до рішаючих урядових чинників у Празі, бож там у правительстві сидять „соціял-фашисти". Комуністи почали організувати на Закарпатті, як і в інших частинах Чехословаччини „марші голодних", при яких лилася робітнича й селянська кров.

Але й ці події дуже мало зворушили чеську адміністрацію на Закарпатті. Ще в січні краєвий уряд в Ужгороді повідомляв, що нібито безробітних на Закарпатті було тільки 1339 осіб. В той же час було відомо, що сама деревельна фірма „Ляториця" звільнила тодіж аж 8.700 робітників!

Треба було аж скандалу в міжнародньому розмірі. У березні відвідали Закарпатську Україну німецький письменник Ренн та англійський журналіст Гемілтон (**Hamilton**). Обидва вони, побувавши на Закарпатті, відвідали в Празі міністра внутрішніх справ Ю. Славіка, якого просили звернути увагу на катастрофальне положення закарпатської людности. У звязку з заявами цих журналістів у праській пресі про голод і нужду серед української закарпатської людности прийшло дуже характеристичне „спростування" від чеського пресового бюра з Ужгороду. Бюро повідомляло, що, мовляв, ще ніхто на Закарпатті й досі не вмер з голоду; що животи закарпатських дітей, яких бачили Ренн та Гемілтон, попухли не від голоду, а від кишкових недуг; нарешті, мовляв, на Закарпатті є „національний звичай" ходити босо по снігу й зимою, так що й тут адміністрація зовсім невинна.

Після відїзду Ренна та Гемілтона з Чехословаччини в чеській пресі появилася спроба дискредитувати їхні твердження про голодне Закарпаття, і то дуже „оригінальним" способом. Навіть офіціоз чеського міністерства закордонних справ „Прагер Прессе", подав про Гемілтона відомости, що він був караний в ріжних державах за якісь злочини. „Шукач правди Гемілтон" („**Wahrheitsucher Hamilton**") під таким заголовком було вміщене це дивовижне „спростування". Замість відповіді по суті в справі причини голоду і засобів, як його усунути, офіціозна преса почала вишукувати факти в минулому цих чужинців. Як виявилося, дійсно Гемілтон був висланий з Італії, як ворог фашизму і був у часі світової війни караний в Англії за противоєнну аґітацію. Була спростована також звістка про те, нібито президент Масарик післав на Закарпаття своїх відпоручників, щоби вони довідалися про положення української людности.

Що положення закарпатської людности далеке від офіційного „благополучія", видно з того факту, що в Празі та в інших містах Чехословаччини утворено комітети для допомоги жидівській людности Закарпаття. Коли вже жидівська людність Закарпаття, що стоїть з господарського боку значно ліпше, ніж українці, потрібує допомоги, то щож казати про наших занедбаних, прибитих недолею закарпатських українців?

У березні ц. р. посол Гуснай мав у чеськім парляменті довшу промову про положення на Закарпатті. Він ствердив, що там є тепер більше як 20.000 дітей, які голодують і тому не можуть ходити до школи. Гуснай заявив у своїй промові таке:

„Краєвий уряд на чолі з президентом Розсипалом замість того, щоби постарався про розвиток господарського й культурного життя, приклав усі зусилля, щоб аграрна партія панувала й змогутніла. По селах злидні, але це ніяк не перешкаджає тому, аби по них не увихалось щодня по 10—20 екзекуторів, які беруть останню подушку, коровину, коня, свиню від бідного селянина".

Розголос про голодову катастрофу на Закарпатті досяг деяких корисних результатів для закарпатської людности. На відносини у Закарпатті звернули увагу міністерства в Празі. Постановлено почати публичні роботи на Закарпатті, щоби дати працю безробітним.

Але це все паліятиви. Відкритим і надалі лишається питання про торговий договір з Мадярщиною. Аграрна чеська партія є проти договору з Мадярщиною, бо не хоче конкуренції мадярської пшениці. Цей бездоговірний стан копає яму для української закарпатської людности. Через те, що дерева на Мадярщину не вивозять, стали лісові роботи, і українська людність, особливо на Верховині, дивиться в очі голодовій смерти. Аграрна ж партія є проти домагання закарпатських українців, щоби дозволити привезти дешеве збіжжя з Румунії та з Мадярщини для голодних **без мита.**

На підкладі голодової катастрофи, нужди й мук української убогої людности на Закарпатті зовсім гротескно виглядає Зїзд центрального союзу чехословацького студентства, що відбувся 19—21 лютого в Ужгороді. Цей союз стоїть під впливом тих чеських політичних партій, що дуже ворожо ставляться до українського руху. Делеґатів цього союзу витав сам губернатор Закарпаття Бескид (москвофіл) з російськими царськими трьохкольоровими праворами. Студентський зїзд не побачив ні голоду ні злиднів на Закарпатті, а зате ухвалив резолюцію, в якій домагається, щоби по школах на Закарпатті ввести науку російської мови!

Наслідком того, що закарпатці мали ввесь час чужу школу, тепер наша темна людність не може собі дати ради в господарській скруті. А в цей час чеські студенти з Праги приходять і приносять замість хліба — камінь: чужу й незрозумілу мову.

М. О.

Кооперативний Банк „Дністер"
дає позички на догідних умовинах тільки тому, хто хто обезпечує своє майно
в Т-ВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

НОВІ УСТАНОВИ ДЛЯ САНУВАННЯ ФІНАНСІВ ХЛІБОРОБСТВА.

Про центральний, воєвідські та повітові фінансово-хліборобські комітети.

На підставі ухвали ради міністрів з дня 7. березня ц. р. має бути утворений центральний фінансово-хліборобський комітет і такі-ж воєвідські та евентуально повітові комітети з метою переводити акції, що зміряють до прослідження фінансового положення хліборобства та поправи цієї найбільше загроженої ділянки.

Тому, що в станиславівському воєвідстві такий воєвідський комітет вже створений, а в інших воєвідствах на нашій території приготовляють заснування таких комітетів, а згодом творитимуть і аналогічні повітові комітети, хочемо поінформувати про те, який обсяг ділання і склад цих комітетів та яке вони мають значіння для нас.

На основі постанови реґуляміну, центральний комітет для фінансово-хліборобських справ є утворений для ведення акції, яка змагає до провірення фінансового положення хліборобства в ціли можливої його поправи. Комітет працює при міністерстві хліборобства під проводом міністра хліборобства, або визначеного ним заступника. До цього центрального комітету входять: делеґати міністерства скарбу, міністерства внутрішних справ, справедливости, промислу і торговлі, рільних реформ та праці і суспільної опіки, а далі делеґати Банку Польського, Банку Госп. Краєвого, Банку Рольного, Союзу Союзів Комунальних Кас Ощадности, Союзу повітів, делеґат союзу товариств довгоречинцевого кредиту, делеґат союзу торговельно-пром. палат, двох делеґатів приватних банків, визначених міністром скарбу, 4 представники хліборобів, визначених господарською комісією для видавання опінії при міністерстві хліборобства та двох представників хліборобської кооперації, визначених міністром скарбу в порозумінні з міністром хліборобства. Крім того міністер хліборобства має право іменувати трьох членів на осн. власного вибору. З цього видно, що на праці комітету представники неурядових установ фактично ніякого впливу мати не можуть.

При центральному комітеті твориться, як його виконуючий орган, центральне бюро комітету, яке співпрацюватиме при творенні воєвідських комітетів та контролювати буде їх працю. Цим бюром кермують генеральний секретар і його заступник, іменовані міністром хліборобства.

Воєвідські комітети для фінансово-хліборобських справ складаються з таких членів: воєвода або його заступник, як голова; президенти палати скарбової і земельного уряду; по одному делеґатові рільного воєвідського виділу, відділу Банку Польського, Банку Господарства Краєвого, Банку Рольного, 3 делеґатів фінансових установ публичних, приватних і кооперативних, покликаних воєводою, делеґат промисл. торговельної палати та 4 делеґати тих хліборобських установ, які вкаже міністр хліборобства. Воєвода може поширити комітет за згодою центрального бюра до більше членів.

Завданням воєвідських комітетів для фінансово-хліборобських справ є: реєстраційні праці про задовження і рентовність господарств; співпраця з урядами та установами для переводження праць центрального комітету; видавання опінії для воєводів у справах т. зв. віддовжуючої парцеляції; видавання опінії про застосування законів; організування служб знавців, якщо такі потрібні; облекшування судам виконувати судовий нагляд над господарствами; співпраця при умовах між довжниками і вірителями та організування для цього мирових судів; виготовлювання санаційних проектів господарств на внесок довжника, суду або вірителя; співпраця при координації екзекуційної акції супроти господарств; освідомлювання хліборобів про приписи, які мають за завдання облекшити фінансову сторінку господарств.

Виконуючими органами цих воєвідських комітетів є воєвідські бюра, якими орудують секретарі, іменовані воєводою в порозумінні з міністром хліборобства.

Коли цього будуть вимагати місцеві умовини, то воєвода може на внесок воєвідського комітету і в порозумінні з центр. бюром творити теж повітові комітети для справ фінансово-хліборобських та організувати їх виконуючі органи.

Гроші на ведення центрального бюра воє-

відських і повітових бюр черпатимуть з доходів за чинитьби, з дотацій і евентуальних даровизн.

З представленого тут стану виходить, що головно воєвідські а також і повітові комітети для справ фінансово-хліборобських мають для наших хліборобів поважне значіння, головно тому, що від їх опінії залежить в неодному випадку упорядковання фінансів наших господарств. Тому треба старатися, щоби ми бодай знали, що в тих комітетах роблять, над чим радять та як справи вирішують, бож про те, щоби навіть при покликанні делеґатів наших установ („Сільського Господаря"), могли ми мати там якінебудь впливи, нема що говорити. Однак там, де такі комітети будуть творити і до них наших делеґатів покличуть, треба нам туди іти, щоби бути при тому, як вирішують дуже важні для наших хліборобів справи. А про це треба негайно повідомляти „Сільський Господар", щоби наша хліборобська організація була в курсі цих важних справ та могла заняти до них своє становище.

Інж. Е. Храпливий.

В обороні свободи науки.

Лист урядуючого заст. голови Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові д-ра Володимира Левицького до Київського Математичного Т-ва.

Від нашого знаного вченого математика і фізика д-ра Володимира Левицького, теперішнього урядуючого голови Н. Т. ім. Ш. у Львові дістаємо до опублікування такого листа:

До Київського Математичного Товариства
(на руки Голови Акад. М. Кравчука)
у Київі.

Вже в березні 1930. р. я, як почесний член Товариства, в листі до Т-ва, надрукованім у Львові в часописі „Діло" ч. 50, зясував дуже ясно та рішучо моє становище в справі змагань і Т-ва і наддніпрянських математиків увести в науку математики методи діялектичного матеріялізму та зробити з математики політичне, партійне знаряддя, що має служити до боротьби з капіталістичним світоглядом. — Тоді, коли я писав це письмо, справа мала ще більше теоретичний ніж практичний характер і тоді можна було ще вести дискусію, чи таке ставлення справи українсько-радянськими математиками є доцільне чи ні, хоча такими зайвими дискусіями европейська наука не інтересується. Одначе сьогодні справа представляється інакше.

З чисто теоретичних розважань справа введення марксизму-ленінізму в математику на Україні (в самій Росії ні) стала справою практичної партійности і нетерпимости супроти тих, що в науці не хотять підчинятися під команду непокликаних чинників. Зате людей науки, що є прикрасою рідного краю та мають у науці світове значіння, коли стоять не на становищі маси, а боронять правдивої науки як науки і її метод, не лиш осуджується, але просто денунціюється.

Поминаю нагінку проти таких учених, як Гільберт чи Вайль, що за високо стоять, щоби їм могла пошкодити критика таких добродіїв як М. Орлов, та ніяк не можу промовчати нагінки на акад. Бернштейна, одного з тих математиків України, що є нині славою математичних наук цілого світа, або факту, що перериваеться друк капітального курсу математики одного з найвизначніших українських математиків тому, що він є не лише непотрібний, але й шкідливий з огляду марксо-ленінівського діялектизму. У тій роботі веде на жаль провід і Всеукраїнська Академія Наук, що в своїх публікаціях не вагається друкувати такі партійно-політичні праці як Орлова (Журнал мат. циклу ВУАН-у, № 1, 1931), повні інвектив і просто денунціяцій та закликів, щоби тією самою дорогою пішла і всесоюзна Академія Наук у Ленінграді, та інституція, що все ще стоїть на европейськім науковім рівені.

Колиж і Київське Математичне Товариство перейшло також на дорогу „чистки" від елементів, що не хочуть у науці математики добачувати лиш політично-партійного знаряддя та все ще вважають, що ніяка наука, а ще найменше математика, не може бути чинником боротьби з „антиреволюціонерами" та коли се Т-во усуває зпоміж своїх членів людей для науки дуже заслужених, як напр. Куренський чи Можар, а з головства скидає такого визначного ученого, як акад. Д. Граве, то прошу вибачити, коли висловлю гадку, що така наука не є ніяка наука. І тому прошу приняти до відома, що я складаю отсим почесне членство в Київському Математичному Товаристві, яким воно мене в часі заснування наділило, бо вважаю, що ця найвища почесть, яку може дати людині якесь товариство як вислів свого признання, перестає нею бути, коли наукове товариство стає тенденційне та нетолерантне в імя кличів, що з наукою не мають нічого спільного.

Львів, у травні 1932.

Д-р Вол. Левицький.

Вістки з Далекого Сходу.

Хочу подати до ширшого відома жмут вісток з Харбіна, які я щойно отримав. Треба запримітити, що з листа віє бадьорий тон, підчас коли в попередніх листах домінували темні краски поруч їдкої іронії.

Полишаючи на боці питання політичного характеру, звязані з китайсько-японським конфліктом і загрозою такогож конфлікту з більшовиками, якого там надіються, для нас цікавішою є справа впливу цих подій на життя нашої еміґрації у Манджурії.

З листа виходить, що українців у Манджурії є около 50.000, на Зеленому Клині около 1 міліона. Як це часто трапляється, обставини еміґрантського життя і праці спричинюють, спеціяльно у нас, розбиття, а не консолідацію сил. Треба щойно зовнішнього товчка, якоїсь поважної загрози, аби розпорошені сили обєднались і найшли, бодай на деякий час, спільну мову. В Харбіні такою обєднуючою установою є Укр. Нац. Гром. К-тет з інж. Кулябко-Корецьким, міністром з часів гетьмана, на чолі, до часу леґалізації статуту Укр. Нац. Громади в Мань-чжу-го, яка повинна стати найвищим обєднуючим орґаном. Рівночасно помітний в останніх часах поворот до укр. орґанізацій старих, зросійщених інтеліґентів, навіть таких, що грали колись визначну ролю в московських колах. Шукають і затіснюють звязки ріжного характеру, дехто зачинає виказувати заінтересування до укр. громади, як нпр. в останніх часах навіть з боку польського консуляту і „Ґосподи Польскєй", яка просила за рефератом на укр. теми.

Філія „Просвіти" в Харбіні веде далі свою культ.-освітню роботу, а навіть силою обставин дала почин до обєднання національних сил. Вона влаштувала цілий ряд національних свят з цікавими рефератами. Бореться, звичайна річ, з браком гроша так, що призначені для заграниці „Листи з Далекого Сходу" видає, покищо на правах рукопису, голова філії на власні кошти і ризико. Для забезпечення видавництва треба 300 передплатників по 1 доляровї в рік. Було би вказане, аби установи чи навіть приватні особи в Галичині, що цікавляться цими справами, постаралися, бодай частинно, утримати це видавництво при житті. Перше число має небавом прийти на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, де можна буде отримати також адресу.

Прикрою справою є брак укр.-катол. місіонара. Харбінці зверталися вже і до Риму, але й це не помогло. А школа! Невжеж не можна в краю найти 2—3 молодих священиків чи монахів, які відважились би туди поїхати? Обіцянки, що „через кілька літ зможемо вислати кількох священиків" не вистарчає і може це вже буде запізно. Якщо обставини зміняться, то на Зелений Клин, між наших поселенців, хмарою посунуть ріжні адвентисти, методисти і інші „спасителі", що мають доволі потрібного людського матеріялу і грошей. А подруге, за кілька літ може й не стане тих, хто сьогодні цю думку леліє і хоче ратувати українську дітвору, а за цей час „батюшки" своє зроблять. А тоді не буде вже місця для укр.-кат. священика. Сьогодні у Манджурії, що живе все таки після правових норм, можна доволі спокійно працювати. Варто над цим подумати і помогти.

Цікавляться харбінці і галицьким життям. Деякі події останніх часів на Галицькій Землі дають там у руки матеріял для обвинувачення галичан у більшовизмі. Там раді бачитиб в оцій Галичині ідеал і зразок (не тільки галичани), на жаль частіше довідуються про річи, що їх противники видвиґають як арґумент проти, чи в свою оборону.

М. Б.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ТРАВНЯ 1932.

І. СВЄНЦІЦЬКИЙ.

ДОБА ІВАНА МАЗЕПИ.

(Промова на відкритті Мазепинської виставки.)

Половина XVII. віку це розквіт сили і значіння Швеції в її поході від Балту до Дніпра. А туди було можна дійти тільки через побіджену Польщу, що й сталося зараз після Хмельниччини в 1655 році. Треба було перемогти й Московщину. Україна входила тут у цей політичний рахунок як самозрозумілий дар за перемогу: над Польщею — Правобережжа, над Москвою — Лівобережжа. З цією комбінацією погоджувався і султан, якого могутня Швеція тільки скріпляла ослабленням Польщі і Москви.

Проти цієї політики Швеції і Туреччини виступив дуже рішуче Петро Олексієвич, що рішив покласти основи незалежности Росії на Балті і Чорному Морі. В цьому мали йому помагати гетьмани запоріжських козаків в імя однієї православної віри „великоросійського і малоросійського народу".

Для народу ніби то не було байдуже, хто над ним панує і йому приказує всякі драчі і служби: чи нехрист бісурманин, чи латинець. В дійсності йому йшло тільки про те, щоби його по його власному розумінню і хотінню своїж вибрані довірені люди обкладали даниною на спільні справи; щоби над ним не знущалися всякі посіпаки, панки і дуки, та щоби не висисали з нього життєвих соків і не лізли йому в душу. Народ хотів волі особистої і платив за неї струями власної крови в часі воєн та бунтів. Але для панів усяких воля народньої маси була могилою їх безжурного панування. Тимто вони завзято боронили своїх набутих прав до багатих земель українського народу. І в цьому зійшлися пани латинського костела з боярами православної церкви у повній згоді.

Одначе мало того. Козача старшина з успіхом залюбки йшла за прикладом сусідного польського і московського панства, зовсім не звертаючи уваги на свою прадідну з народом спільноту крови, мови і віри. Вчорашні землероби-селюхи, як козача старшина — думали тільки за зиски зі свого старшування над мужиком. Суспільна ріжниця між масою і начальними одиницями з тієїж маси ставала чимраз то сильнішою і глибшою. Життя показувало, що народня маса скрізь без прав, коли сліпо підчиняється самоволі своїх зверхників; та добуває своїх прав, коли виступить побідно як орґанізована сила.

Мазепа став гетьманом саме у ту хвилину, коли народня маса була в стані повного послуху. Тож за нього припадає, чи не найтяжча пора постійної военної служби українського козацтва у першій половині довгої Північної війни. При ньому нарід несе тягар великої праці перших робіт над каналами, та воює з татарвою і турками за Азів. Походи, роботизни, драчки усякі — це дійсно немале ярмо для народньої маси. А за цей тягар свого життя винуватив народ свого — гетьмана. Очевидно, що немає за Мазепи нікого, хто захотів би вияснити народові дійсність і джерело його тяжкого положення.

Одначе є на Україні гурт людей, що бачить велику культурну працю гетьмана і за неї дякує йому — чи-то друкованою присвятою одної-другої книжки, чи окремим іменинним повіншуванням, то розкішною алеґорією. Симеон Яворський, згодом митрополит всеросійський, Іван Максимович Самійло Мокрієвич, — автор віршованої біблії, — високовчений автор житій святих Дмитро Ростовський, та ґравери Дмитро Галаховський і Іларіон Міґура — ось імена звеличників „його царського, пресвітлого величества войск запорожських гетьмана".

Найпершим сином України, дорогоцінною окрасою і справжнім благодітелем України, будівничим і батьком батьківщини величали ці люди Івана Мазепу. І в цих величаннях та панеґіриках не було ані слова прибільшення. Стверджує це після смерти Мазепи у жовтні 1709 року козацько-шведська мішана комісія в Бендерах у подрібних рахунках доходів і видатків гетьмана України. Мазепа видав величезну суму гроша на будівництво і вивінування церков, монастирів, шкіл, прошаків, школярів і на заграничні православні установи. Мистецьку вартість цих його будівель засвідчують їх види з рисами стилевої одности т. з. мазепинського бароку, створеного архітектами його доби.

Тай сам Мазепа ледви, чи був би прийняв ці заслужені прибільшені та нещирі похвали. Коли судити про нього по його простим словам сердечних почувань для Мотрі Кочубеївної та по його пісні про незгоду на Україні, то ми зрозуміємо, що Мазепа не пишався, тільки почував себе таким звичайним громадянином України як і інші. Стверджують це і портрети Мазепи з цього часу, що передають нам його подобу так просто і скромно, що в них ми почуваємо природну правдивість його особи.

Може саме завдяки цій простоті, правдивості і сердечности цей великий діяч України мусів відчувати тим сильніше всю глибину трагічного положення українського народу. Україна була розділена на частки між ріжні держави, а внутрі шарпали її протилежні змагання поодиноких суспільних верств. А скрізь терпів народ від

Революція в Перу.

З Ню-Йорку повідомляють: Після бунту фльоти в Перу вибухли поважні заворушення в армії. Зреволюцьовані війська обсадили найважніший залізничий шлях і висадили там кілька мостів. Бунтом кермують старшини, прихильні бувшому президентові. Урад обвинувачує в революційному пропаганді студентів. Три державні університети закриті. 10. ц. м. вислала на безлюдний острів 110 старшин за участь в бунті фльоти.

ЛІМА 12. V. ПАТ. Вісьмох моряків засудив воєнний суд за участь в бунті на смерть. Присуд виконали негайно. 27 інших моряків засуджено на кари 10—15 літ вязниці.

—o—

Кінець парл. кризи в Австрії.

ВІДЕНЬ, 12. V. ПАТ. Конст. комісія приняла внесення великонімців, щоби речинець нових виборів ухвалити на останній сесії Нац. Ради, себто 15. X. Д-р Дольфус переговорює з провідниками партій в справі створення кабінету. Новий уряд уконституується на плен. засіданні палати, себто 12. травня, а представиться ій по Зелених святах.

Індустріяльні відносини в Радянськім Союзі.

Цікавий голос американського промисловця.

Дітройт, Миш., 27. квітня 1932.

Заки цей лист дійде до Вас, то Ви там уже будете знати з мого попереднього допису про зірвання звязків між місцевою фірмою архітектів та інжинірів п. з. „Альберт Кан Інкорпорейшен" і радянським урядом.

Альберт Кан, голова названої фірми, вже вернувся з Радянського Союзу, а за ним вертаються до Дітройту 24 інжинірів з родинами. Кан сказав, що радянський уряд був вдоволений з праці його фірми і що радянці запропонували йому побільшити його інжинірську силу з 24 до 40 людей та отворити для них філії у Москві, Ленінграді й Харкові. Одначе радянський уряд обстоював при тому, щоби платити фірмі рублями, розуміється, паперовими, замісць золота. „Тої умовини — каже він — ми не могли приняти, тому, що рубель у дійсности невимінний за кордоном, а навіть і в Радянському Союзі вартість його хвилюється".

Протягом трьохлітнього побуту в Рад. Союзі згадана фірма, — як каже Кан — збудувала поважну скількість ріжних фабрик, між іншими фабрику тракторів у Сталінграді, що продукує 116 тракторів денно й фабрику тракторів у Харкові, що має продукувати річно 40 тисяч машин.

„Мені здається, що проблемою Радянського Союзу сьогодні не є будова нових фабрик, лише відповідне використання тих, що вже є. Радянський уряд є тої думки, що він може управляти цими фабриками при помочі своїх власних інжинірів. У це я сумніваюся", — сказав Кан.

„Хоча радянські інжиніри здібні дослідники і приноровилися до американських метод, одначе вони ще не в силі з успіхом управляти фабриками без закордонного проводу. Радянський інжинір є знаменитий технік і математик, але без фабричної практики.

„Крім наслідків строгої радянської системи централізації, що накладає особисту відповідальність на одиницю, під проводом котрої може щонебудь зле статися у фабриці, радянському інжинірові бракує відваги й ініціятиви. В цім саме й лежить основна кволість цілої індустріяльної системи радянців.

„Я не маю наміру казати, що радянці не можуть управляти їхніми фабриками без закордонної помочі; вони можуть, але це буде болючим процесом, в якому немало змарнується, а до того він припізнить цілу програму індустріялізації Рад. Союзу. Я переконаний, що скорше чи пізніше радянці будуть змушені знову відкликатися до закордонних інжинірів за проводом".

Але саме тепер — каже Кан далі — радянському урядові потрібно золота на закупно машин у краях, котрі не дають йому кредиту. Відси й радянська постанова посвятити закордонного інжиніра за закордонну машину. Радянці здають собі справу з небезпеки для їхнього цілого промислового пляну, яка з цього випливає. Але вони не мають іншого виходу. Вони хотіли би, щоби американські інжиніри осіли з родинами в Рад. Союзі і працювали для радянського уряду на таких самих умовинах, що й радянські інжиніри. Наскільки мені відомо, то досі ще ніхто з американських інжинірів не приняв такої радянської оферти й ніхто, що обізнаний з умовинами, серед яких живуть радянські інжиніри, такої оферти не прийме. Кажу це, не зважаючи на значне підпорядкування, котре дав нам радянський уряд у нашій праці, не зважаючи на факт, що у справах харчів, помешкань, одягу і переносин наші люди були найкраще забезпечені рад. урядом. Одначе сумніваюся, чи радянці зоферувалиб такі самі привілеї американським інжинірам, нанятим індивідуально і плаченим рублями. Сьогодні радянці живуть по 6—8 осіб в одній кімнаті. Мясна страва в ресторані коштує 10 або 15 рублів. Найкращі крамниці, готелі й ресторани в Радянському Союзі не приймають радянських рублів і домагаються платні в американських долярах. Ніякий американець не піддасться таким умовинам.

НА ОСВІТНЬОМУ ФРОНТІ.

88-а філія „Просвіти" в краю.

Серед мережі читалень „Просвіти" на кілька десятків літ до війни починають виростати посередні звена-філії. До війни було їх 76. По війні за перший десяток літ усі вони відновили свою діяльність, при чому їх число ще й зросло до 86. Передостання філія оснувалася в 1931 р. в Поморянах, а тепер — з черги вже 88-а — в *Миколаєві над Дн.*

До цього часу миколаївська судова округа належала до філії в Жидачеві. Через брак звязку з філією частина цих читалень дуже підупала та не виказувала жадної діяльности. Щоб цьому положити кінець, уже від кількох років говорилося про потребу оснувати в Миколаєві окрему філію, але здійснено цю думку щойно ц. р. завдяки ініціятиві студ. молоді та кількох передовиків місцевого старшого громадянства.

Дня 8-го травня ц. р. відбулися там перші основуючі заг. збори філії у приняві 40 осіб, переважно із самого Миколаєва. Головний Виділ Т-ва „Просвіта" заступив п. М. Дужий, який в змістовному звязкому рефераті зясував завдання культ.-освіт.-виховної роботи серед народніх мас взагалі та намітив низку конкретних вимог і плянів тієї роботи в Миколаївщині, де досі дуже відчувався її брак. Опісля іменем Гол. Виділу передав делегат урочисто під опіку новоаснованої філії 14 доокола існуючих читалень, а саме: в Миколаєві, Березині, Верині, Волі Вел., Іллові, Крупську, Малехові, Пісочнім, Роздолові, Розволі, Стільську, Стільську-Діброві, Черниці й Устю із зазивом, щоби філія постаралася теж в інших селах оживити читальні, де вони колись уже були т а з ріжних причин перестали істнувати (Демня, Дроговиже, Надітичі, Тростянець, Рудники). Реферат делегата викликав поважну дискусію, в якій забирали голос: д-р В. Здебський, о. д-р Яценків, студ. Ст. Мочульський, студ. Я. Пришляк, д-р Д. Стасів, дир. Чучман і інші. о. д-р Яценків, парох Ілова, іменем тамошньої читальні і кооперативи поставив внесення, щоби загальні збори в Миколаєві вислали від новооснованої філії і всіх читалень миколаївської судової округи просвітянський привіт Матірньому Товариству та тверду заяву, що всі просвітяни Миколаївщини щиро приложать свою скріплену працю і для матеріяльної підтримки Головного Товариства, і для двигнення освітнього життя у своїх низових клітинах. Внесення це приняли приявні одноголосно.

Далі говорилося про конечність і способи тіснішого й постійного звязку філії з читальнями і навпаки та про ініціятивну співпрацю так правних, як і фізичних членів.

До Виділу філії вибрано одноголосно: головою — д-р В. Здебський, заст. голови — д-р Дм. Стасів, секр. — Я. Пришляк, а далі дир. Чучман, о. д-р Яценків, Ст. Мочульський і п. А. Здебська. Заступники: М. Проців, В. Отворіг, Гр. Корецький. Контр. Комісія: о. дек. Федусевич, дир. Балаким, п. Стасівова. Перед Виділом важне і відповідальне завдання. Та вибрані громадяни дають запоруку, що праця їх принесе скоро ожиданий успіх. *(М.)*

—o—

захланности, захланности і войовничости своїх володарів. Сучасні февдально-централістичні форми правління занятими землями нищили всякі прояви національної індивідуальности і насильно накидали народнім масам волю зверхників. І хоча були запоруки всяких вольностей для цього народу, хоча були свої давні права, якими український народ мав судитися, то всеж таки їх щодня ламали і нівечили. А найгірше було те, що — в імя послуху найвищому володареві — самі гетьмани війська козацького власними руками і поступками були змушені ламати власні українського народу предківські установи.

Мазепа не захотів бути орудям у чужих руках проти свого народу. На 20-ому році свого гетьманування, вже 70-літним старцем, рішив він через Карла XII. добути належну Україні волю. Цього кроку свого гетьмана не могли зрозуміти широкі народні маси: ваги цього кроку не відчула і найближча гетьманові старшина козацька, що за довгі літа володіння Москви на Україні привчилася до сліпого послуху цареві. Але сьогодні нам ясно, що в разі перемоги Карла зміна володаря України була би рівнозначна з повною зміною способу правління на Україні. Далека заморська Швеція не могла би виявляти такої сили централізму, яку проявляли завсіди найближчі сусіди України як її зверхники. Отже легко могло статися, що перші дорадники й наслідники гетьмана — за переможну підтримку могутньої Швеції — змоглиб закріпити автономію України та осягнути її повну незалежність.

Перемога Петра над Карлом і Мазепою під Полтавою 27. червня 1709 року перервала ці мрії гетьмана-політика.

Скоро після смерти Мазепа стає леґендарною особою. Ним цікавляться історики Карла XII. ідучи переважно за Вольтеровим життєписом. Але ще більше цікавляться Мазепою мистці і поети як героєм роману козака із шляхетною панею. Основою низки літературних творів про Мазепу-любовника послужили спомини Пасека, сучасника й товариша Мазепи на королівському дворі Яна Казимира. За цими споминами повстала преґарна поема Байрона та появилися літографії Горація Верне на початку XIX віку, дещо згодом драма Словацького, Ґотшаля, чеха Фріча та романи Мінцельбурґа, Івольського, Мая. Тільки поет українсько-польської школи Богдан Залеський та російський поет Пушкін і великий романтик Гюґо зобразили у своїх творах Мазепу як носія великого політичного замислу визволення українського народу. Так само підійшов до Мазепи і Равіта-Ґавроньскі у романі: Гетман Мазепа.

З цього виразно політичного становища зобразили Мазепу у своїх творах і українські письменники — Корнило Устиянович, Воробкевич, Степенко-Світленко, Василь Пачовський та у великій тетральогії Богдан Лепкий. Зовсім природно, тільки українські поети могли прочути історичну вагу діяльности Того, хто своїм упадком захитав штучною будівлею примусової злуки великого народу з іншими державними народами. І хоча ще донедавна рік річно в неділю православія виклинали Мазепу по всіх церквах Росії і України; хоча в роковини його поразки під Полтавою служили якийсь час благодарствені служби; та хоча вимазували його імення на антимінсах церковних престолів України, то все таки *Велика ідея волі України*, в імя якої виступив Мазепа, *не завмерла*.

Найближчі товариші Мазепи — Филип Орлик і Войнаровський вчинили ідею української державности живою у політичних кругах західної Европи, а згодом стало політичне „мазепинство" українського громадянства в Росії синонімом змагання до повної державної самостійности українського народу.

Історія України часу Мазепи ще не зовсім вияснена: немає ще всіх документних даних про таємні зносини гетьмана з іншими державами напротязі перших літ XVII. віку; не знаємо таємної умови між Мазепою і Карлом, як не знала її і сама старшина козацька. Одначе все те не зменшує ваги цієї діяльної особи.

Мазепа — нащадок шляхетського поміщичого роду Київщини, учень єзуїтської колеґії, сучасник воєн Хмельницького, осавула придворних козаків Яна Казимира, від 1665 близький співробітник пяти гетьманів Руїни, а сам гетьман від 1687 року — стає перед нами все більше величною постатею державно-національної свідомости України. А сьогодні у 300-ліття його народин ми не можемо нічого більшого і кращого сказати про його вагу, як повторити кінцеві слова його думи, що її подали були противники Мазепи на доказ зради цареві:

Ей панове генерали
Чомуж есте так оспалі?
І ви панство полковники
Без жадної політики
Озмітеся всі за руки
Не допустіть горкой муки
Матці своїй болш терпіти!
Нуте врагов, нуте бити!
Самопали набивайте,
Острих шабель добувайте!
А за віру хоч умріте,
І вольностей бороніте!
Нехай вічна буде слава
Же през шаблі маєм права.

Вкінці Кан заявив, що радянці обожають американські індустріяльні методи й волють американські ніж інші, але вони не можуть вести інтересів на велику скалю із Злученими Державами, поки не дістануть довгоречинцевих кредитів. А такі кредити немислимі без політичного признання. **А. Б.**

Із мистецького життя

О. Новаківський на варшавській виставі.

У сальонах варшавської мистецької вистави „Захенти" виставлена велика збірка праць нашого артиста Олекси Новаківського. Один із відомих польських мистецьких критиків Ян Клечинський так пише у „Курєрі Варшавскім" дня 8. ц. м. про цю виставу.

„Треба висловити „Захенті" признання за те, що появились там твори Олекси Новаківського, сина українського народу й артиста великої міри. Хоча й видко, що артист перейшов через культуру Заходу, а головно Парижа, (у цьому критик помиляється. *Прим. Ред.*) хоча, легко дошукатись у рисунку Новаківського впливів Виспянського, а в концепціях постатей деяких відгуків Матейка та Яцка Мальчевського, проте ті впливи перетоплені в огні таланту і дають у висліді свіжі цінности.

„Скаля творчости Новаківського дуже широка. Від суворого реалізму дещо блідих постатей, хоч і ніжних виглядом та сухо мальованих, у сіренько-бідним колірі, аж до розгнузданих краєвидів, розгорілих візією серед крутих ліній, що можливе йдуть від Мунха й Ван Ґоґа — ось межі серед яких кружляє нервовий темперамент артиста і його уява, що запліднює кожний сюжет, чи це людина, чи катедра св. Юра, гірські краєвиди чи фіґури святих.

„Рисунки артиста може найсильніше проявляють його силу. Вуглевий портрет сина належить до вийомкових творів, де інтуїція майже виелімінувала всякі ремінісценції інших метод і створила ядерне життя".

Критик переходить подрібно ріжні роди образів артиста підкреслюючи, що „майже скрізь наближується він до ідеї великого олійного малярства, яке часом називають „першим імпресіонізмом" у Кореджія та Тиціяна". „Рисунок барвою є у Новаківського сміливий, широкий, у деяких творах могутній, хоч не завсіди такий повний, як передача у нього форми вуглем". Критик захоплений орґією барв артиста і широкою скалею його сюжетів.

Ґорґулов не є Ґорґулов?

Кубанських козаків, що походять із Лабінська, де Ґорґулов народився, покликали до слідчого судді, щоби по[дал]и вістки про арештованого та його родину.

Один із тих козаків, Гладков, який живе в Парижі, зізнав, що в Лабінську знав усю родину Ґорґулових. Батька Ґорґулова застрілили більшовики в 1918 р., а сина вбили в горожанській війні. Вбитий Ґорґулов мав лише одного сина. Молодий Ґорґулов, який згинув, був білявий, з рідким гладким волоссям, зовсім інакше виглядав, як атентатчик. Гладков здогадується, що документи вбитого Ґорґулова привластив собі інший чоловік. Цю версію розглядає тепер слідчий уряд.

Відгук перепису населення

Ще одно спростування станиславівського воєвідства.

Станиславівський воєвідський уряд ч. 96/Сl. *Спростування переписних закидів в українській пресі.* Станиславів, 6. травня 1932. До адміністрації і Редакції часопису „Діло" у Львові, Ринок 10.

На підставі § 24. пресового закону з дня 17. грудня 1862 (ч. 6. В. З. з. за 1863 р.) воєвідський уряд просить помістити в найближчім або черговім числі „Діла" після отримання цього листа слідуюче спростування:

„Не є правдиві закиди, піднесені в ґазеті „Діло" ч. 279. з дати 12. грудня 1931 р., що торкаються уладженого в Кнігиничах, рогатинського повіту зібрання для поінформування населення про II. загальний перепис населення, який швидко мав відбутися, а також не є правдиві закиди, висунені у звязку з уладженням тих зборів щодо арештування трьох осіб, а саме: Осипа Фернеґа, Петра Дроня і Юліяна Підсели.

Зате правдою є, як виявили вислідн подрібних дохоладжень, переведених у тому напрямку компетентними властями, що зібрання, яке відбулося у Кнігиничах, рогатинського повіту не відповідало приписам обовязуючого закону з дня 15. листопада 1867. В. д. з. ч. 135. про право зборів. Зокрема, скликуючий збори за запрошенами Осип Фернеґа зладив лісту запрошених осіб щойно після того, як на салі зібралися повсутні там особи, що свідчить про те, що скликуючий не вибирав сам осіб, які хотів туди допустити, отже, що те зібрання не було орґанізоване для осіб згори індивідуально означених.

Крім того стверджено, що скликуючий збори розіслав запрошення лише частині осіб, які находилися на зборах, а інші отримали його перед самим входом на салю, що по суті торкалося осіб незапрошених.

Як свідчать повищі факти — нарушено § 2. згаданого закону про право зборів та не задержано засад, які устійнило оречення найвищого судового і касаційного трибуналу з 11. жовтня 1892, ч. 11963, коли йде мова про поняття запрошених гостей.

Правдою є дальше, що Осип Фернеґа, Петро Дронь і Юліян Підсело, які брали участь у тих зборах, не були ані задержані орґанами державної поліції, ані тим більше арештовані. Їх завізвано лише на постерунок поліції для переслухання у повищій справі, куди вони пішли без фізичного примусу, а по переслуханню, яке тривало несповна годину, пішли до своїх домів. Те, що названі перебували на постерунку так коротко, вони самі ствердили своїми зізнаннями".

За воєводу *Яворський*,
начальник виділу.

—о—

Хто такий Ґорґулов, убивця президента Франції?

В середу 11. ц. м. вечором зголосився до посла д-ра Степана Біляка, адвоката в Городку Ягайл., колишній член У.Г.А., тепер рільник Степан Ференчук із Мокрян к. Судової Вишні повіт Мостиська і заявив йому таке:

„З фотоґрафічної знимки Ґорґулова, поміщеної в „Новому Часі", розпізнав я В НЬОМУ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ЧЕКІСТА, який в 1920 роції, як чекіст в Одесі переводив арештування серед українців і м. і. власноручно застрілив от. Горбачевського (Горбача?). В тому часі перебував я в Одесі як член Української Галицької Армії".

Названий Степан Ференчук списав ці зізнання власноручно в присутності посла д-ра Ст. Біляка і вислав листом до французької амбасади у Варшаві. Від ходу слідства в справі вбивства президента Думера залежить, чи заява Степана Ференчука не стане одним із найясніших промінів світла на ці темні куліси цієї траґедії.

—о—

Що зізнає Ґорґулов?

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. Підчас вчорашнього переслухання Ґорґулов зізнав, що походить із заможної родини. До 15-го року життя ходив до народньої школи, опісля до ґімназії в Екатеринодарі. Коли вибухла війна, був студентом медичного виділу в Москві. Там застає його мобілізація, в часі якої покликали його до полку козаків. Ранений в голову Ґорґулов лічився місяць в шпиталі і вернув до полку. Після бою під Ярославом над Сяном став сержантом. Брав участь в боях під Ченстоховою, Львовом, Камянцем Подільським і дістав віданаку. Підчас більшовицької революції і мирових переговорів у Берестю був помічником лікаря і дістався зі своїм відділом на Кубань. В 1918 р. вертає до родинного міста і практикує як лікар у місцевому шпиталі. Тут зачинається його політична діяльність. Брав участь в протибільшовицькому повстанні на Кубанщині. Підчас боїв згинув його батько, а він утік у гори. Опісля пристав до білої армії ґен. Ляліка. Був це час громадянських воєн на Кавказі. Перебувши тиф, зачинає наново медичні студії. Вступає на університет в Ростові над Доном, опісля перебуває два місяці в Мінську, де вступає до тайної білоґвардійської орґанізації Савінкова. Пробує створити всеросійську національно-демократичну унію, що веде акцію рівнобіжну до акції Савінкова. Переслідуваний чекістами Ґорґулов покидає Мінськ і хорониться до Польщі, де пробуває два місяці. Тут стрічається зі Савінковом і своїми професорами з Росії. В 1921 р. переноситься до Праги, де пробував 6 літ і скінчив медичні студії. Ґорґулов заперечив, будьтоби в роках 1921 до 1931 їздив до Росії, і заявив, що плянував замахи на Гінденбурґа, Масарика та радянського амбасадора в Парижі. Вкінці ствердив, що від 1925 р. зірвав всякі зносини з рідним краєм.

—о—

Жадайте всюди
ФРАНЦУСЬКІ БЕРЕТИ „BE-ER-WE"
ФАБРИКА ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ
Бровн і Ровінський
Варшава, ЛЕШНО 78. Тел. 11-12-81. Фабричний склад: ЛЬВІВ, пл. Ґолуховських 10.

Брінінґ про роззброєння і репарації.

В часі політичної дискусії в німецькому райхстаґу 11. ц. м. представник баварської людової партії Еммінґ критикував державний фінансовий проєкт, зазначуючи, що коли скінчиться мораторія Гувера, Німеччина дальше не зможе платити своїх довгів. Ніякий уряд республики в будуччині не відважиться заплатити хоч би одну репараційну рату.

Велике зацікавлення у світі викликала промова канцлера Брінінґа. Він зазначив між іншим, що виміна думок з представниками держав на роззброєнній конференції в Женеві виявила, що німецька теза находить щораз більше зрозуміння за границею. Німеччина домагається загального роззброєння та привернення рівноправности народів. Зрівнання Німеччини з іншими озброєними державами приверне світові справедливість і довіря. Переходячи до справи репарацій, канцлер заявив з натиском, що деякі закордонні фінансові експерти помиляються дуже, коли думають, що Німеччина за кілька років зможе платити репарації та взагалі вони дивляться занадто оптимістично на майбутність господарського розвитку в Европі. Вкінці канцлер звернувся до ґітлерівських політиків, щоби були обережніші в своїх приватних енунціяціях перед закордонними політиками і не дурили їх, що якийнебудь уряд, який прийшов би після нього, був би схильніший до компромісу. Промовець стверджує, що ніякий німецький уряд не зможе в справі репарацій вийти поза рами того, що він сказав у січні ц. р. Канцлер відкинув проєкт фінансової боротьби з безробіттям, бо він грозить інфляцією, на яку Німеччина не може собі позволити. Приготовні роботи до кольонізаційної акції скінчені й уряд може кожної хвилини приступити до її виконання на великі розміри. Щодо штурмових відділів, то декрет, який наказує інвіґіляцію формацій з військовим характером, містить у собі рівночасно ґарантії, що розпорядок не буде стосований односторонно до поодиноких орґанізацій.

Промова Брінінґа викликала у всіх німецьких політичних таборах велике враження. На думку політичних кол Брінінґ свідомо уникав подразнення ґітлерівців, щоби не зривати мосту до майбутніх коаліційних переговорів, а дехто каже, що промова Брінінґа була просто коаліційною офертою Ґітлера.

—о—

Програма льозанської конференції.

ЛЬОНДОН, 12. V. ПАТ. Льондонська преса повідомляє, що великодержави, які беруть участь в пляні Йонга, відповіли прихильно на пропозицію В. Британії щодо програми льозанської конференції. Конференція відбудеться в трьох фазах: 1) фаза німецьких репарацій, 2) репарації менших держав, а саме Мадярщини, Болгарії та довги інших держав, 3) загально валютові справи, ціни й митні тарифи. Є надія, що в третій фазі конференції Америка буде заступлена неофіціяльним обсерватором.

—о—

По широкому світі.

На льокаль редакції італійського щоденника „Уніоне“ кинули бомбу. Експльозія заподіяла значну шкоду.

Англія погрожує Ірляндії митною бльокадою на випадок відмови присяги.

Вальдемарас виїхав до Берліна. Видасть там книжку про Вильно та Мемель.

Сталін виїджає 1. червня на відпустку на Кавказ.

ОСТАННІ ВІСТИ

ЗНИЖКА БІЛЕТІВ НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Окружна Дирекція Держ. Залізниць у Львові признала учасникам Загального Зізду „РШ“ 50%-ву знижку залізничих білетів на всі кляси особових і поспішних поїздів зі Львова до стації виїзду з тим, що ця дорога не може виносити менше ніж 50 кільометрів.

Відповідні карти участи одержать умандатовані делегати на Загальному Зізді „Рідної Школи“.

СНІГ У СКІЛЬЩИНІ.

СТРИЙ, 12. V. ПАТ. Наслідком значного обниження температури в околицях Сколього впав сніг і покрив гори верствою грубою на кілька цм.

РОЗВЯЗАННЯ М. РАДИ В РІВНІМ.

На осн. розпорядку міністра вн. справ розвязали м. раду в Рівнім. Тамошні часописи принесли вістки, нібито українці, поляки, москалі та чехи ухвалили створити виб. бльок при найближчих виборах до м. ради.

ПОБИЛИ БУВШ. КОМАНДОРА НІМ. ФЛЬОТИ.
Поліція в райхстагу.

У ресторані райхстагу гітлерівці побили до крови бувш. командора німецької фльоти Кльоца (який з нац.-соц. партії перейшов до райхсбанеру). Гнали за ним аж до дверей президента райхстагу Лебе. Президент замкнув засідання і скликав конвент сеніорів.

Після перерви райхстаг приступив до голосування над внеском заяви недовіря для уряду. Внесення відкинули 287 голосами проти 257, а 30 вдержалося від голосування.

БЕРЛІН, 12. V. ПАТ. Більше ніж після 1-годинної перерви (підчас якої фракції радили над інцидентом) през. Лебе отворив засідання та заявив, що слідство ствердило, що в авантюру вмішаних є 4 нац.-соц. послів з кап. Гайнесом (відомим із процесів за участь у партійних убивствах). Лебе приказав виключити тих 4 послів на 30 днів і візвав їх, щоби зараз вийшли. Тому, що ті посли не послухали, предсідник перервав засідання на необмежений час. У тій хвилині з галерії почулися оклики, на які нац.-соц. посли відповіли окликом „Гайль Гітлер“.

Хвилину після того, як засідання замкнули, ввійшов на салю відділ поліції з віцепрез. д-ром Вайсом, щоби арештувати виконавців нападу на д-ра Кльоца. Счинився великий галас. Під адресою Вайса почулися антисемітські оклики. Голова гітлерівської фракції став переконувати Вайса, щоби забрав назад поліцію. Поліція вийшла, а пос. Гайнеса арештували при виході. Три інші нац.-соц. посли скрилися в клюбовій салі. Треба згадати, що побитий пос. Кльоц підчас виборчої кампанії оголосив був лист командента гітл. відділів Рема, що стверджував гомосексуальні нахили того останнього.

БЕРЛІН, 12. V. Арештували й трьох інших нац.-соц. послів, що побили ком. Кльоца, а саме: Вайцеля, Кравзе та Штегмана. Вони відповідатимуть перед наглим судом уже 13. травня. Арештовані не хочуть зізнавати.

ПОХОРОНИ ПРЕЗ. ДУМЕРА.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. Похорони през. Думера почалися сьогодні в год. 7.30 рано. Домовина прикрита була жалібною матерією, яку придержували Думерові приятелі марш. Франше д' Еспре і письменник Доржель. За караваном їхали члени родини вбитого президента, опісля йшли през. Лебрен, бельгійський король, кн. Аоста, югосл. кн. Павло, представники ріжних держав, вел. кн. Дмитро, що репрезентував рос. царський дім, Мекдональдів син, бувші американські комбатанти, представники парляменту, члени уряду Тардіє і т. д. Вул. ліхтарні вкриті були жалібною матерією. Всі держ. будинки та школи були зачинені. Тардіє в промові, яку виголосив перед пантеоном, осудив злочин, що викликав обурення всього світа та зясував життя покійника, що був зразковим типом демократії.

Підчас похорону почулися оклики, ворожі для Еріо. Це кричало кільканацять молодих людей. Публика вважала хвилину невідповідною для таких манїфестацій, тому вспокоїла манїфестантів.

МІН. ГРЕНЕР ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

БЕРЛІН, 12. V. ПАТ. Мін. Райхсвери Ґренер подався до димісії з тим, що полишає для себе теку м-ства вн. справ.

Бюро Конті твердить, що Ґренер подався до димісії, бо хоче присвятитися виключно вн. справам. Наслідником Ґренера буде адм. Редер.

Димісію пояснюють теж як наслідок закулісових інтриг групи ґенералів під проводом Шляйхера проти канцл. Брінінга та міністра райхсвери.

ЗАСТРІЛИЛИСЯ, БО НЕ МОГЛИ ПЕРЕЖИТИ ГАНЬБИ.

У Парижі застрілилися з одного револьвера три російські еміґранти бувші старшини царської армії Димітріев, Салонов і Медиликов. Полишили спільний лист такого змісту: „Не можемо пережити тієї ганьби, яка вкрила російську еміграцію наслідком огидливого злочину Горґулова. Вмираємо за Францію“. Лист підписали всі три самовбивники.

КОРДОНИ ЮГОСЛАВІЇ ЗАЧИНЕНІ.

Мадярська та віденська преса дальше розписується про змову проти кор. Олександра, яку викрили в югосл. армії. Арештували 14 старшин членів орг. „Чорна Рука“. Мадярська преса принесла навіть вістки, нібито в Білгороді довели до держ. перевороту. Ті вістки заперечив югосл. посол у Будапешті. Як дійсно є в Югославії, годі знати, бо всі телеграми з Югославії цензурують а кордони зачинені.

—o—

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — Насс.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорушина 5.** (біля кіна „Апольльо“) **поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол.** 786 94—100

— **Футра** до перерібки і переховання приймає **Е. Говикович,** Львів — Домініканська 4. 2—10

— **Де купити** дешево дійсно добрий **годинник, срібні або золоті вироби?** У Івана **Зельтенрайха,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 1728 11-30

— **Випродажа картин Івана Труша** (переважно дрібних) відбувається аж до відкликy кожної суботи між год. 14. і 18. і кожної неділі між год. 8. і 18. в робітні артиста при вул. Обводовій (кінець вул. 29. Листопада) ч. 12. Ціни звичайні, робітняні. При закупі більшої скількости картин рівночасно значна знижка. Можна в тім часі відвідувати робітню без обовязку закупу. Торговців картинами артист не приймає.

— **Україніка.** Найбільший есперантський часопис „Герольдо де Есперанто“ ч. 17. з 1. травня ц. р. помістив у своїм літературнім відділі статтю „Тарас Шевченко ля плей гранда украіна поето“ (Тарас Шевченко найбільший український поет), написану Тадеем Скотинським і переклад Шевченкового вірша „Минають дні“: „Форфлюгас тагой“ п. Г. Якимчука.

— **Закриття Т-ва білоруської школи.** Адміністраційна влада припинила діяльність Товариства білоруської школи у Вильні. Деяких членів управи і кількох членів товариства арештували. Всі акти опечатали, аж розслідить їх судово-слідча влада.

— **Автобусова катастрофа.** На гостинці між Грибовичами і Збоїсками під Львовом автобус, що їхав з Рави Руської, ударив на придорожну вербу. Відбившись від дерева, автобус зіхав до рова, причому цілий його перед розбився. Шофер Адам Мартинець випав у рів з розбитою головою і кількох пасажирів потовклося легко. Пасажирів забрав другий автобус, що наїхав зі Жовкви, а шофера відставлено до львівського шпиталю.

— **Боротьба з плямистим тифом.** В Дрогобичі утворився ратунковий комітет для населення гірських громад дрогобицького повіту, навіщених пошестю плямистого тифу. Комітет складається з представників міст Дрогобича і Борислава та сільських громад. Заходом повітової санітарної влади заложили в Рибнику епідемічний шпиталь, що дістане відповідну санітарну службу та потрібні лікувальні засоби. Щоби недопустити до поширення плямистого тифу, комунікацію з Рибником зовсім замкнули. Пошесть тифу занесена в ті околиці з інших сіл і найшла відповідний грунт у підгірських селах дрогобицького повіту, де населення відживляється дуже слабо.

— **Для голодних гуцулів.** Українська наддніпрянська капеля „Дніпро“ улаштувала 8. ц. м. в Станиславові концерт, призначуючи половину доходу на допомогу голодним гуцулам. Концерт приніс 106 зол. 40 с. чистого доходу, отже половину з того: 53 зол. 20 с. управа капелі зложила на руки о. кан. Лободича, пароха Станиславова.

— **Дрібні вісти.** Староста старосамбірського повіту Стан. Гаврот наслідком ліквідації цього повіту обняв становище старости в Раві Руській. — В лісній ямі біля Борислава утонув 28-літний робітник Йосиф Зиґмунт. — Тлінні останки Шопена спровадять із Франції до Польщі та зложать у Варшаві або на Вавелі.

— **Великий комуністичний процес в Луцьку** розпочався перед окружним карним судом 9. ц. м. На лаві обвинувачених мало засісти 60 осіб, обвинувачених в протидержавній діяльности, якої мали допуститися як члени КПЗУ. Коли трибунал явився в салі, показалося, що з обвинувачених є тільки 8 осіб, які находяться на вільній стопі, і трьох увязнених. Управа вязниці повідомила, що обвинувачені розпочали перед кількома днями демонстраційну голодівку, наслідком чого, згідно з лікарським рішенням справу їх вилучили і перевели тільки розправу проти обвинувачених, що знайшлися на салі. Шістьох із них увільнили, два дістали по 3 роки вязниці. Проти обвинувачених, що голодують у вязниці відбудеться розправа пізніше.

— **Самогубство капітана.** В Перемишлі пробував застрілитися капітан артилерії І. Вонторський, приділений до корпусної команди. Причина самогубства невідома. Тяжко раненого відставили до військового шпиталю.

— **Жидівські погроми.** В Раві Мазовецькій був минулої неділі концерт місцевої піяністки жидівки, зорганізований на добродійні цілі. В часі концерту, як повідомляє „Хвиля“, гурма польської молоді, що гуртується в Соколі, почала кричати „бити жидів“ і зірвала концерт. Коли публика вийшла зі салі, боївкарі почали бити жидів. Староста, що був теж на концерті, заалярмував поліцію, але заки вона наспіла, соколи побили багато осіб. В понеділок погром повторився. По місті вешталися гуртки соколів і нападали на всіх прохожих жидів без ріжниці пола. Тяжко побили 65-літнього Маєра Бялковича, що від побоїв зімлів на вулиці. Поліція арештувала напасників, однак наслідком інтервенції команданта Сокола пустила арештованих на волю.

— **Засуд комуністів.** Перед окружним судом у Сосніввиці стануло 6 членів комуністичної партії. Підчас ревізії у одного з них найшли кілька валізок протидержавних відозв. Одного обвинуваченого засудили на 3 роки вязниці, одного на два роки і трьох на 6 місяців вязниці.

— **Пожежа фабрики мила.** У Варшаві на передмісті Таргувка повстала пожежа в фабриці мила та олійних артикулів. Обі фабрики згоріли до тла серед детонацій запасів бензини. З великого обєкту, що займав дві вулиці, остали лише згарища.

— **Зловживання в „Орбісі“.** В Лодзі відбулася судова розправа проти урядовців „Орбісу“ за фальшування залізничих білетів та інші зловживання. Трьох головних фальшівників Мровеца, Співака і Розена засудили на кару по 3 і пів року вязниці, а Шварца і Фільмана по пів року вязниці. Всі мають крім того заплатити судові кошти в сумі 3.960 зол.

— **Крілики в Радянщині.** Радянська преса розпочала широку аґітаційну кампанію за плеканням кріликів. Плян, виладжений комісарем земельних справ, передбачує, що в цьому році має бути виплеканих 9 міліонів кріликів. Інтензивна годівля кріликів має причинитися до покращання харчевого стану радянських міст при теперішній недостачі мясних продуктів. В Ленінграді і Москві влаштовано спеціяльні фарми для плекання кріликів.

— **Корабель загибає.** Німецький транспортовець Гавс, як повідомляють із Порто, розбився об скелі. З причини бурі ратунок неможливий. Уратувалися тільки два пасажири і чотири моряки. Кільканацять людей пропало. Капітан корабля і 5 людей залоги відмовляються покинути чердак.

— **Град убив 13 людей.** З Алягабаду в Індіях повідомляють, що в околиці упав град надзвичайної величини. Ледові кулі завбільшки яблок убили 13 людей і ранили 120.

— **Трагічна смерть епископа.** Із Сантіяго в республиці Чіле повідомляють, що в місті Вальдівія згоріла палата місцевого епископа о. Августина Клінке. Пожежа заскочила його так нагло, що він згинув у вогні. Клінке був родом зі Кральового Градцу в Чехії і мав 62 роки.

— **Вписи до вселюдних шкіл.** У звязку з постановами нового шкільного закону, що обовязує від 1 липня ц. р. міська шкільна рада у Львові наказала вписи дітей до публичних вселюдних шкіл у Львові в днях 1, 2 і 3 червня ц. р. До вписy будуть приняті діти, уроджені до кінця 1925 р. Діти, уроджені в перших місяцях 1926 р., будуть приняті тільки виїмково в міру вільних місць на основі просьби, внесеної до шкільної ради. Діти до І кл. вписувати до властивої школи дотичного обводу. При вписі предложити метрику хрещення і посвідку щіплення віспи. Діти, не записані до школи в означенім передвакаційнім речинці, можуть бути

наражені на приділення до дальшої школи, не обводової, або взагалі на неприняття до школи з недостачі місця. Торкається це головно учнів IV кл., яких з причини звинених перших кляс у гімназіях, треба вписати до V кл. вселюдної школи.

— **Виставка сучасної української графіки** у Львові. Пригадуємо, що 29. V. 1932. у салях Наукового Т-ва ім. Шевченка одчиняється всеукраїнська виставка сучасної української графіки, з такими відділами: книга, оздоба і ілюстрація, — Нарбут і експедиція заготовки державних паперів України (гроші, марки, бандеролі, карти до гри і т. п.), — екслібріс, декорація і т. д. Просимо всі українські видавництва і видавців, найдалі до 20. V. подати свої книги, ілюстрації, вінети і т. д., до виставлення і записання їх в ілюстрованім катальозі, особливо тих мистців, що є за кордоном і які самі в цій справі не можуть пригадати цього своїм видавцям.

— **Перша технічна виставка у Музею Н. Т. Ш.** Музей Наукового Товариства ім. Шевченка, вул. Чарнецького 24, зорганізував у себе з нагоди першого конгресу українських інжинірів технічну виставку, якої відкриття відбудеться в неділю 15 ц. м. в 13 год. Потреває вона тільки один тиждень, до 23. ц. м. включно. Вступ звичайний, в день відкриття вистарчає конгресова відзнака.

— **Українське Технічне Товариство** пригадує, що в суботу 14 ц. м. відбудеться в клюбі Т-ва, Косцюшка 5. в год. 20-ій передконгресовий чайний вечер. Прохається прибути численно. Гостям раді.

— **На карти „Рідної Школи“**, звільняючі від алькогольн. напитків з нагоди Великодня зложили (в зол.): Громадяни (-ки) зі Сколього: д-р Степан Булак, д-р Юліян Соневицький — по 5, о. Микола Притуляк — 3, д-р Степан Дольницький, о. Михайло Мосора, Іван Марцінків, Олена Кульчицька, Осип Пацкань, Володимир Садовський, Мальвіна Тахлерова, Евген Топольницький по 2, і одна громадянка нижче 2 зол. Хто слідуючий?

— **З Товариства Допомоги Еміґрантам.** 24. квітня ц. р. відбулися річні Загальні Збори членів Т-ва Допомоги Еміґрантам з Рад. України у Львові. По вислуханні звіту голови Т-ва проф. Ю. Магалевського про діяльність Т-ва за минулий рік, а також звіту фінансового й ревізійного, Збори вибрали нову управу, в яку увійшли: голова Ю. Магалевський, заступн. голови В. Дорошенко й А. Петренко (він же скарбник) і члени: проф. О. Москвичів, Ф. Сидоренко, С. Литвиненко, А. Гребінник, Кл. Трохименко і Ф. Дудко, який тимчасово перейняв на себе обовязки секретаря. Заступники членів Управи: Дм. Котко, Вас. Подоляк і Ів. Домбровський. Члени Ревізійної Комісії: мец. Мих. Корчинський, д-р Мих. Матюшенко й Мих. Пересада-Суходольський. За многолітню добродійну працю для еміґрації, особливо для еміґрантських дітей, Збори одноголосно вибрали почесним членом Т-ва о. крилошанина Вас. Лициняка. З огляду на масову появу втікачів ізза Збруча (т. зв. „третя еміґрація“) Збори вирішили звернутися до громадянства з закликом про допомогу їм грішми й одягом, які Управа просить надсилати на адресу Т-ва: Львів, Руська 3, III поверх.

З концертової салі.

Симфонічний концерт Должицького. — Ванда Вермінська.

Останній симфонічний концерт, улаштований Т-вом Прихильників Музики й Опери мав неабияку ріжноманітну програму: після польонеза Зарембн — скрипковий концерт Бетовена; після ультрамодерного Кофлера — ультрaромантично-сальоновий Калінніков. Посередині всього цього — чотири твори, чотири стилі — два уривки з опери Должицького — пятий твір і пятий стиль у програмі!

Цю сорокатість виправдувало подекуди само виконання творів, — здебільша дуже добре, часом навіть знамените (Варіяції Кофлера!) беручи під увагу доривочність проб і трудність самих композицій. Должицький найліпше почував себе в симфонії Калліннікова, типово еклектичнім і неориґінальнім творі, де в кожному такті, кожному мельодійному чи ритмічному звороті почуваємо творчу залежність композитора від своїх великих сучасників: Чайковського і Римського-Корсакова. Твір неймовірно нудний і довгий так, що треба дивуватися, чому диригент вставив його в програму. Хіба може тому, що динаміка (зовнішна, не внутрішна!) симфонії цілком відповідає його дириґентському темпераментові — і завдяки чому й виконання стояло на відповідній висоті.

Антиподом Калліннікова був у програмі даного концерту професор львівської консерваторії Кофлер. Його „15. Варіяцій на дванацятьтонову тему“ викликали на салі чимало здивованих поглядів, іронічних усмішок і хитань головою. Але теж й багато приємности цим нечисленним слухачам, які охотніше слухають кожного нового твору, — навіть, коли він не відповідає їх особистому смакові — ніж кільометрової симфонії Калліннікових. Варіяції Кофлера, писані дванацятьтоновою технікою, пропаґованою Шенберґом і Гауером, визначається цікавою ритмікою, замотаною контрапунктикою і короткою, афористичною будовою фраз. Весь твір, якби не ставитись до дванацятьтонової техніки композиції дуже цікавий і передовсім: не нудний!

Солістами концерту були проф. Чаплінський, який грав концерт Бетовена і баритон Мосаковський, який своїм прегарним голосом допоміг до успіху виїмка з опери „Хрестоносці“ дириґента-композитора.

„Т-ву Прихильників Музики й Опери“ треба висловити слова найвищого признання за рухливість і оживлення симфонічного сезону у Львові.

Концерт *Ванди Вермінської*, яку варшавська преса вважає найліпшою польською співачкою, зібрав — на диво — тільки невеличку авдиторію. Шкода, бо концертантка цілком виправдала славу, яка про неї йшла. Вона розпоряджає великим, рівним голосом з прегарним тембром і великою музикальністю. Вермінська — співачка чисто драматична і тому такі твори як Ґлюка, або арія із „Сили долі“ Верді, вийшли в неї найкраще, другі — як арії з „Манон“ і „Мадам Батерфляй“ Пуччінія, які вимагають мягкого, ліричного голосу — багато слабше (а всеж обовязком рецензента є ствердити факт, що саме ці твори найбільше подобалися). Окрема похвала належиться Вермінській за пісню Фрімана і ще одна „над“-похвала за... відвагу, співати на концерті українські думки! Вермінська потвердила своїм львівським концертом, що вона нинішній найліпший драматичний сопран.

а. р.

—o—

СПОРТ.

Україна — Ревера.

В неділю, 15. ц. м. розіграє Україна треті свої мистецькі змагання зі станиславівською Реверою на грищі Сокола-Батька в год. 16. попол. В год. 14.15 відбудуться змагання за мистецтво Б-кляси Україна II. — Погонь II.

Україна — Гасмонея.

В понеділок, 16. ц. м., відбудуться товариські змагання України з Гасмонеєю в год. 16.30 на грищі Гасмонеї (за Личаківським парком). Попередять (в год. 15) змагання других дружин.

15 українських дружин змагається на весняні „Сокола IV“.

Спортова весняна Сокола IV., яка відбудеться на площі Гасмонеї в неділю 15. ц. м., заповідається дуже цікаво. До змагань стає 15 дружин, а саме: 4 дружини копаного мяча і 5 жіночих та 6 мужеських дружин відбиванки; крім того відбудуться біги для мущин на 1500 і 100 м., а для жінок на 1000 та 60 м.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 12.V. 1932 р. за масло експортове та десерове тріма 4·00 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., копу яєць 3·50—3·60.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цвіркун“ (саля Ремісничої Палати, Стрілецька площа ч. 7):

Неділя, 15-го V., год. 4. попол. **„Гайда за літнисько“**. Музична комедія в 2 частинах (13 точок) П. Сороки.

Неділя, 15-го V., год. 8. веч. **„Ревія ревій“**. Вибір найкращих точок з усіх ревій у 3 частинах (18 точок).

Білети скорше купувати в Нар. Торговлі, а в день вистави від год. 10—12 передпол. і від 2—8 попол. при касі.

Великий Театр.

Пятниця, 13. V., год. 7.30 веч. „Чорне Гето“.

Субота, 14. V. год. 7.30 веч. „Чорне Гето“ (останній раз, ціни попул.).

Неділя, 15. V., год. 7.30 веч. „Кричи Китаю“ (премієра).

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 13. V., год. 8. веч. Виступ Круковського.

Субота, 14. V., год. 8. веч. Виступ Михайла Зніча „Гав-гав“ комедія.

Неділя, 15. V. год. 3.30 попол. „Молодість шумить“ (ціни попул.).

Театр Новин.

Пятниця, 13. травня, год. 8. веч. „Ясноволосий циган“ оперетка Кнопфа.

Кіна.

АПОЛЬО: „Право до кохання“, „Парада ляльок“.

КАСІНО: „Бастер Кітон жениться“ („Казанова мимоволі“).

КОПЕРНИК: „Прокляін роду мандаринів“ (Анна Мей Вон), „Інгейджі“ екзотична фільма.

ЛЕВ: „Хам“ (на осн. Ожешкової).

МАРУСЕНЬКА: „Прокляін роду мандаринів“ (Анна Мей Вон), „Інгейджі“ екзотична фільма).

МІРАЖ: „Вальс кохання“ (Ліліяна Гарвей, Віллі Фріч).

ОАЗА: „Пісня про отамана“.

ПАН: „Жінка на хресті“.

ПАЛЯС: „Жінка та шпіон“.

ПАСАЖ: „Король Конга“.

ПРОМІНЬ: „Упавший янгол“.

СОНЦЕ: „Зальотний князь“.

СТИЛЕВЕ: „Пісня про отамана“.

УТІХА: „Чорний ас“, „Шалена дівчина“.

ХИМЕРА: „Циганські романси“ (Бриг. Гельм, Шільдкравт).

—o—

Програма радіо.

Субота, 14. травня 1932.

Кеніґсберг (217,1) 20.10 Оперетков ревія, **Братислава** (278,8) 12.45 Орх. концерт, 20.20 Авдиція, **Брно** (341,7) 15.30 Фортепян, 1610 Орхестра, 18.25 Авдиція, пісні австр. композ., **Штрасбурґ** (345,2) (345,2) 20.30 „Монсіє де Пурсоняк“ комічна оп. Бастіда, **Штутґарт** (360,6) 20.00 „Ґерібер-Гінібер“ вес. прогр., **Гельсінґфорс** (368,1) 18.30 „Дон Паскаль“ оп. Доніцеті, або „Ромео та Юлія“ оп. Гунода, **Сотенс** (403,8) 22.15 „Паризьке життя“ оп. Офенбаха, **Берлін** (419) 20.00 Есп. музика, **Білгород** (430,4) 17.30 Словінські пісні, **Рим** (441,2) 20.45 „Ловці жемчугів“ оп. Бізета, **Прага** (488,6) 15.30 Оп. арії, **Вільно** (517,2) 19.35 „Пісні й арії“ Марія Гуса, **Рига** (525,4) 20.20 Весн. пісні, **Мінхен** (532,9) 21.20 „Гезельшафт фір Ціґенцухт“ радіокомедія, **Будапешт** (550,5) 23.00 Джезова музика, спів, **Люблина** (574,7) 17.30 Квінтет, 20.00 Хор, **Харків** (937,5) 15.00 Концерт для дітей, 18.00 Літ.-мист. авд., 20.00, 24.00 Етногр. концерт, **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 14.00, 16.30 20.00, 22.30 Трансмісії, 17.00 „Гарний Шлеськ“, 18.00 Звук. перегляд, 19.00 англійська лекція.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 14. травня 1932.

11.45 Перегляд преси, 12.10 Шк. поранок, 12.45, 14.45, 15.15 Грамофон, 13.20 Метеор. ком., 15.05 Господарський ком., біржа, 15.25 „Стан. Август, як збирач“, 15.45 Ком. для плавби та рибалок, 15.50 Авд. для хорих, 16.10 Радіохроніка, 16.30 „Про планету Венус“, 16.55 Для молодших дітей „В цвітучому саді“, 17.20 Концерт легкої орх., 18.00 Богослуження, 19.00 Всячина, 19.25 **„Початки славян у світлі археольоґії“, виг. д-р Ів. Брик**, 19.40 Спорт, 19.45, 22.40 Радіоденник, 20.00 На овиді, 20.15 Легка музика, 21.55 „Літературні помилки“, 22.10 Шопенівський концерт, 22.50 Оп. дуети, 23.10 Танк. музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НЕЗВИЧАЙНО дешево — одинока найбільша робітня кап, фіранок — ручної роботи — Накидки, брокати, портієри — лише **Фрайліх, Львів, Сикстуська 21.** Централя Відень. 1600 13-?

СРІБЛО продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1646 7—8

ШУКАЮ професора для приготовання ученика до іспиту до 8 кл. гімн. Винагорода у формі першорядних меблів. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Професор“. 1869 1—1

РУТИНОВАНИЙ концеціпєнт, що може вести самостійно канцелярію шукає посади. Зголошення прошу слати на адресу д-ра Дмитра Ладики, адвоката в Тернополі. 1870 1—1

МАШИНИ до писання з українськими і латинськими черенками оказійно продає Юліян Ломаґа, Львів, Валова 11. 1-5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІКАР ЗАГ. ШПИТАЛЯ У ЛЬВОВІ

Д-р мед. Михайло Яремчишин

з днем 25. травня зачне ординувати

в Делятині

1854 в домі ВП. П. Лагодинської. 2-2

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати: Ausland - Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 126—?

Новина! Фільми до Leici 30° Шайнера і **Нові моделі** фотографічних апаратів.

ЦІНИ ЗНИЖЕНІ! Радіо-відбірники сітові — трилямпові в ціні двоплямпових, які вилучують Львів.

у Фото-Радіо-Паляс, Львів, пл. Марійська ч. 6.

За редакцію відповідає Олександер Костів. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.